

Aan de leden van de verenigde vergadering

ONS KENMERK
2250846
DATUM D&H VERGADERING
06-02-2024

ONDERWERP

Zwemwater in het badseizoen 2023

Geachte leden,

Met deze brief informeren wij u over het afgelopen badseizoen. Voor wij ingaan op het badseizoen 2023, zetten wij kort het algemene kader voor zwemlocaties op een rij. Aan het einde van de brief bespreken wij enkele locaties met oog op de prioritering.

Algemeen kader

In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 staat:

1. Dat alle aangewezen zwemlocaties moeten voldoen aan de EU-zwemwaterrichtlijn en
2. Dat er alleen bij uitzondering een negatief zwemadvies mag zijn.

Ad 1

De provincie Zuid-Holland wijst - ter uitvoering van de EU-zwemwaterrichtlijn - de zwemlocaties jaarlijks aan. Delfland onderzoekt gedurende het badseizoen de aangewezen zwemlocaties met name op de aanwezigheid van bacteriën en blauwalgen.

Een aangewezen zwemlocatie voldoet aan de EU-zwemwaterrichtlijn als de locatie aan het eind van het badseizoen ten minste het eindoordeel 'aanvaardbaar' krijgt. Hoewel het onderzoek ter uitvoering van de EU-zwemwaterrichtlijn meer omvat dan het onderzoek naar bacteriën, is het oordeel over de zwemlocatie uitsluitend gebaseerd op de metingen van het aantal bacteriën in het zwemwater.

Als een aangewezen locatie 'slecht' scoort, moet Delfland de nodige maatregelen treffen om te zorgen dat ten minste het oordeel 'aanvaardbaar' wordt bereikt. Dit is een resultaatsverplichting.

Als een zwemlocatie het eindoordeel 'slecht' krijgt, krijgt deze locatie van de provincie voor het volgende badseizoen een permanent negatief zwemadvies. Als een zwemlocatie vijf jaar achtereen 'slecht' scoort, wordt de locatie niet meer aangewezen als officiële zwemlocatie.

Ad 2

Delfland rapporteert gedurende het badseizoen aan de provincie en de Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH) over de aanwezigheid van bacteriën en blauwalgen in de aangewezen zwemlocaties. Als de onderzoeksresultaten daartoe aanleiding geven, neemt de ODMH maatregelen om te voorkomen dat zwemmers worden blootgesteld aan de gezondheidsrisico's van bacteriën en blauwalgen. Een (tijdelijk) negatief zwemadvies is zo'n maatregel.

Delfland wil (tijdelijke) negatieve zwemadviezen zoveel mogelijk voorkomen. In de begroting 2023 is voor de aangewezen zwemlocaties als prestatie-indicator opgenomen dat er maximaal zes locaties mogen zijn met een negatief zwemadvies van meer dan drie weken.

Zwemwater in het badseizoen 2023

In de terugblik kijken wij vanuit het algemene kader terug op het badseizoen 2023, maar ook vanuit de PFAS, lopen wij de lopende innovaties langs en lichten wij er drie locaties uit.

Terugblik

Voor 2023 heeft de provincie in ons gebied 12 zwemlocaties aangewezen. Het badseizoen 2023 stond in het teken van een lang koud voorjaar, gevolgd door een lange periode met warmer weer dan gemiddeld. Vanaf de tweede helft van juli tot het einde van het badseizoen (1 oktober) heeft dit geresulteerd in heel veel blauwalg. Op 10 van de 12 locaties heeft dit geleid tot waarschuwingen en negatieve zwemadviezen.

Prioriteits volgorde	Locatienaam	Badseizoen 2023 Classificatie EU-zwemwaterrichtlijn Bacteriën	Badseizoen 2023 aantal weken negatief zwemadvies Bacteriën	Badseizoen 2023 aantal weken waarschuwing Blauwalgen	Badseizoen 2023 aantal weken negatief zwemadvies Blauwalgen
1	Wollebrand	goed	0	7,0	8,6
2	Plassen Madestein, Noordzijde	aanvaardbaar	0,6	3,6	14
3	Plassen Madestein, Zuidzijde	slecht	0,6	3,6	14
4	Plassen Madestein, Loosduinen	goed	0	14	0
5	Plas Wilhelminapark	goed	0	0	12
6	Plas Prinsensbos	goed	0	7,9	2,0
7	Dobbepas	uitstekend	0	0,6	7,4
8	Delftse Hout	uitstekend	0	8,6	4,4
9	Krabbeplas Oostzijde	goed	0	5,1	7,0
10	Natuurbad Te Werve / Zwembad de Put	uitstekend	0	0	0
11	Waterspeelplaats Tubasingel	aanvaardbaar	0	2,4	0
12	Naturistencamping Delft	uitstekend	0	0	0

Voldoen aan EU-zwemwaterrichtlijn - bacteriën

11 van de 12 zwemlocaties voldoen aan de EU-zwemwaterrichtlijn. De scores waren 'aanvaardbaar', 'goed' en 'uitstekend'. Eén zwemlocatie, te weten Plassen Madestein-Zuidzijde (Den Haag) heeft voor de derde keer op rij het eindoordeel 'slecht' gekregen. Deze locatie krijgt daarom in 2024 voor het gehele badseizoen opnieuw een negatief zwemadvies.

Negatief zwemadvies - bacteriën

Op twee van de zwemlocaties waren er te veel bacteriën in het zwemwater. De Plassen Madestein-Zuidzijde (Den Haag) had voor het hele jaar al een negatief zwemadvies en de Plassen Madestein-Noordzijde (Den Haag) kreeg een tijdelijk negatief zwemadvies. Voor beide locaties gold dat het teveel aan bacteriën beneden de prestatie indicator van 3 weken bleef.

Negatief zwemadvies - blauwalg

Op 10 van de 12 zwemlocaties golden er negatieve zwemadviezen. De duur varieerde van één week tot 13 weken. Op 7 van de 12 zwemlocaties gold meer dan drie weken een negatief zwemadvies vanwege blauwalgen.

PFAS

Vanwege de maatschappelijke aandacht en zorg over de gezondheid van zwemmers hebben wij in alle zwemwaterlocaties metingen gedaan naar PFAS. De resultaten zijn getoetst met de methode die het RIVM heeft gehanteerd voor de Plas Berkendonk (gemeente Helmond) en voor de zwemlocaties rondom Chemours en bekend bij de ODMH. De toetsing laat zien dat er geen reden is om aan te nemen dat er een verhoogd gezondheidsrisico is door te zwemmen in één van de 12 zwemlocaties.

Innovaties

In 2021 en 2022 is onderzoek gedaan naar twee innovatieve technieken (BACTcontrol en qPCR) om fecale bacteriën sneller te detecteren en kwantitatief te bepalen. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat de snelle detectiemethode niet geschikt is om de klassieke meetmethode te vervangen. De reden is dat de snelle detectiemethode zich beperkt tot maar één van de bepalende bacteriën.

De SolarBee is bij de start van het badseizoen 2022 verplaatst van de Krabbeplas naar de Plassen Madestein-Noordzijde. De SolarBee heeft na 2 seizoenen helaas niet geleid tot een merkbaar effect op het terugdringen van blauwalgen.

Uitgelichte locaties

In deze brief speciale aandacht aan drie locaties, te weten de Plassen Madestein-Zuidzijde en -Noordzijde en de Krabbeplas.

Plassen Madestein-Zuidzijde en -Noordzijde (Den Haag)

Delfland heeft een tweetal opgaves in de Plas Madestein. Om spraakverwarring te voorkomen, het is één plas Madestein met aan de zuid- en noordzijde de mogelijkheid om te zwemmen. Vanuit de prioritering die gedaan is op basis van het afwegingskader zwemwater wil Delfland de zwemwaterkwaliteit op beide locaties, Plas Madestein-Zuidzijde en -Noordzijde, verbeteren. Een tweede opgave is de beoogde aanleg van waternatuur als onderdeel van ons NEZ-netwerk in het kader van de KRW in de Plas Madestein.

Voor zowel de aanleg van waternatuur in Plas Madestein als het verbeteren van de twee zwemlocaties in dezelfde plas is waterkwaliteitsverbetering nodig. Hierover lopen gesprekken tussen Delfland en de gemeente Den Haag. Er is gezamenlijk onderzoek uitgezet voor het bepalen van de te nemen maatregelen voor de benodigde waterkwaliteitsverbetering. Voor het uitvoeren van de maatregelen wordt een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. De realisatie van de waternatuur in het kader van het NEZ-netwerk loopt hierdoor vertraging op.

Krabbeplas (Vlaardingen)

Als onderdeel van de natuurcompensatie ten behoeve van de aanleg van de Blankenburgverbinding, is het project SCHOON geïnitieerd. Het project bestaat uit de realisatie van de 'zoetwaterfabriek' en de 'waterharmonica', waarbij de waterharmonica de benodigde natuurcompensatie bevat. Het water afkomstig van de zoetwaterfabriek zou gebruikt gaan worden om de zwemlocatie Krabbeplas, via de waterharmonica, door te spoelen met nutriëntarm water, om daarmee de voedingsbodem voor blauwalg te verminderen.

Zoals hoogheemraad Tieman aan heeft gegeven, is het kunnen aanleveren van effluent via de waterharmonica niet op korte termijn te realiseren. De oorspronkelijk beoogde zuiveringstechniek is niet langer haalbaar. Het beschikbare alternatief is niet uitvoerbaar vanwege negatieve gevolgen voor de beschikbare zuiveringscapaciteit van de Groote Lucht. Het principe van de zoetwaterfabriek wordt nu geïntegreerd in de nieuwe zuivering De Vergulde Hand. Effluent is daarmee niet eerder beschikbaar dan 2030.

In het kwaliteitsprogramma Nieuw Waterland, waar het project SCHOON onderdeel van is, hebben de samenwerkingspartners hun krachten gebundeld. Aan Delfland is de vraag gesteld welke alternatieven mogelijk zijn - om de periode tot 2030 te overbruggen - om de zwemwaterkwaliteit te verbeteren door het ontstaan van blauwalg te beperken.

Delfland verkent de alternatieven en hanteert hierbij het vastgestelde Afwegingskader zwemwater. Omdat het gaat om reduceren van blauwalg is medefinanciering vanuit de partners een belangrijke voorwaarde.

Prioritering

In onze brief van 8 februari 2022 (DMS 1855154) bent u geïnformeerd over de prioritering van de zwemwaterlocaties. In de afgelopen periode heeft geen investering plaatsgevonden in het zwemwater op deze locaties. Wij nemen u graag mee in de ontwikkeling op de verschillende zwemlocaties.

Hoog geprioriteerde locaties

Over de hoogst geprioriteerde zwemlocaties Wollebrand (Westland) en Plassen Madestein-Noordzijde en Zuidzijde (Den Haag) zijn we in gesprek met de gemeenten.

Bij Wollebrand is samen met de gemeente onderzoek gedaan naar de oorzaken van eerdere bacteriële verontreinigingen en kijken wij gezamenlijk naar de mogelijkheid van te treffen maatregelen waarbij de blauwalgproblematiek ook wordt aangepakt.

Voor de beide locaties bij de Plas Madestein werkt gemeente Den Haag aan het opsporen en repareren van foutieve rioolaansluitingen in de omliggende woonwijken en is in 2022 een overstortvoorziening gesaneerd. De positieve effecten hiervan zijn vanwege een overschrijding van de bacteriële parameters aan het eind van het badseizoen helaas nog niet zichtbaar in de eindoordelen over de zwemlocaties. Naast het bacteriologische spoor werken gemeente Den Haag en Delfland bij de Plas Madestein ook samen aan het verminderen van de blauwalgproblematiek. Er is gezamenlijk onderzoek uitgezet naar de oorzaken van de blauwalgproblematiek, waarbij direct ook maatregelen zijn benoemd om deze oorzaken weg te nemen of te verminderen. De volgende stap is het bepalen van de (technische) haalbaarheid dat samen met de financiële haalbaarheid moet leiden tot een investeringsvoorstel (zie ook eerdere alinea over samenloop met aanleg NEZ).

Laag geprioriteerde locaties

Op verzoek van gemeenten zijn ook gesprekken gevoerd over twee zwemlocaties met een lagere prioriteit. Het gaat om de Plas Wilhelminapark (Rijswijk) en de Delftse Hout (Delft).

In de Plas Wilhelminapark zijn in 2016 blauwalgmaatregelen getroffen, die effectief bleken. De laatste jaren neemt de groei van blauwalgen weer toe. Waarschijnlijk gebeurt dit omdat de plas een omslagpunt heeft bereikt, waardoor er weer meer nutriënten uit de waterbodem en het slib in het water terecht komen. Op initiatief van de gemeente Rijswijk wordt de plas voor het komende badseizoen als onderhoudsmaatregel opnieuw drooggelegd en zal het oppervlak aan helofytenfilter worden vergroot.

In de Delftse Hout zien we ondanks de in 2018 en 2019 getroffen maatregelen geen aantoonbare vermindering van de blauwalgenoverlast. De gemeente Delft heeft het initiatief genomen om met Deltares en Delfland te kijken of er nog aanvullende maatregelen te bedenken zijn die zinvol zijn

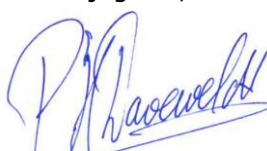
Wij zien geen aanleiding om de prioritering aan te passen.

Hoogachtend,
Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland,
de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Dijkgraaf,

dr. P.H.W.M. Daverveldt